

punkt blevet noget Andet, end hvad der forelaa forrige Gang. I Steedet for at sige: Vi fortroste os til at ville forsvare Kjøbenhavn med flydende Forter, siger man nu kun: Vi ville paa ingen Maade gaa ind paa nye faste Værker til Kjøbenhavns Befæstning. Naar man vilde være meget kritisk, kunde man spørge, om dette ogsaa absolut udelukker et fast Søfort? Efter den Veiledning, som den ærede Ordfører har givet til Forstaaelsen, er der dog desværre ingen Grund til at tvivle om, at Meningen i Virkeligheden er, at man, naar man vil udelukke faste Værker til Kjøbenhavns Befæstning, ogsaa derved vil udelukke ethvert fast Fort til Forsvar af Flaadens Leie. Naar man haardnakket vil fastholde den Betragtning, at et Forsvar af Kjøbenhavn mod Søfiden ved faste Forter er et Led i en samlet Befæstning af Kjøbenhavn, hvilket nødvendig maa drage de andre Forter med sig; saa er dette fuldstændig rigtigt; saa hører ogsaa Søfortet, kjøndt det har andre Formaal end netop eller blot at forsvare Kjøbenhavn, absolut med ind under Betegnelsen: Faste Værker til Kjøbenhavns Befæstning, men jeg nævner ikke den Anskuelse, at et virksomt Forsvar af Kjøbenhavn mod Søfiden ved faste Forter nødvendig skulde medføre en fast Landbefæstning. Jeg ser ikke Forbindelsen mellem disse to Ting, men jeg har ingen Grund til at tvivle om, paa hvilken Maade dette Udtryk egentlig skal forstås. Der siges altsaa ikke, at man af de 30 Millioner vil bevilge Noget til eller gaa ind paa, at der anvendes Noget deraf til at forsvare Kjøbenhavn ved flydende Forter, men der siges kun, at man Intet vil udrede til Kjøbenhavns Befæstning — som jeg altsaa antager er baade fra Land- og Søfiden — ved nye faste Værker; der siges ikke Noget om, hvorvidt man overhovedet vil anvende noget paa Befæstninger, for at sikre Kjøbenhavn mod Søfiden ved faste eller flydende Forter. Jeg tror altsaa, det er klart nok, at den her forelagte Dagsorden hverken med Hensyn til det Positive, der udtales, eller med Hensyn til det Negative i mindste Maade stemmer med Flertallets Forslag fra ifjor, og altsaa kan heller ikke Vedtagelsen af denne Dagsorden betragtes som en Godkjendelse af Flertallets Forslag ifjor. Det vilde, naar man vilde have en saadan Godkjendelse deraf, have været langt simplexe enten udtryffeligt at nævne det i Dagsordenen, eller at faae det vedtaget her som et Ændringsforslag. Det maatte jo være let for de Herrer, der søle sig visse paa Flertallet, at opstille det som Forslag og faae det vedtaget, men det have de Herrer ikke anset for hensigtsmæssigt. De have foretrukket at opstille en Dagsorden, som siger noget af det, der blev sagt ifjor, men ikke tager det Samme. Naar Modstanden imod faste Forter til Sikkring af Kjøbenhavn mod Søfiden, saaledes som den ærede Ordfører ansøgte, har sin Grund i, at man ikke vil binde sig til fremtidig at forsvare noget af Kjøbenhavn, ser jeg

ikke rettere, end at de, der nære denne Anskuelse, nødvendigvis maa gjøre sig fuld Rede for, hvor man skulde anbringe det fremtidige Kjøbenhavn, som man vil forsvare, og hvilke Befæstninger en Flytning vil medføre. Disse to Punkter ere allerede nævnte af min ærede Kollega, og jeg vil derfor om dem kun sige, at det staar klart for mig, at man, naar man først havde været saa heldig at finde et passende Punkt, og man dernæst vilde gjøre et Overflag over, hvad det vilde koste at flytte alle Hærens og Marinens Etablissementer derhen, samt hvad det vilde koste at befæste det e Punkt forsvarligt, vilde komme til et saadant Beløb, at jeg tvivler om, at ret Mange vilde beholde Smagen for denne Flytning af Kjøbenhavn. Selv om imidlertid Depoterne og Marineetablissementerne flyttedes fra Kjøbenhavn, var man ikke dermed færdig, thi Kjøbenhavn var der dog endnu, og saa længe Kjøbenhavn har den store Betydning i Landet, det har, og navnlig saa længe Kjøbenhavn er Hoved- og Residensstaden, ser jeg ikke rettere, end at man kun vil naa det Halve af, hvad man tilfugter ved at flytte Krigs- og Marineetablissementerne derfra. Vil man naa noget Virksomt, maa man ogsaa sørge for at skaffe et andet Centrum for Landets Bestyrelse, thi ellers vil Resultatet omtrent blive det Samme, nemlig at man ved at bemægtige sig Kjøbenhavn lamslaar Landet. Jeg tror ikke, at det vil være, hvad man ofte her kalder, en frugtbar Tanke at forsøge paa at finde en anden Plads til Hoved- og Residensstad og til at rumme saavel Hærens som Flaadens Etablissementer. I ethvert Tilfælde forekommer det mig, at saa længe der Intet foreligger om Muligheden af at følge denne Vej, er det fuldt berettiget, naar man fra Regjeringens Side — og heldigvis ogsaa fra Andres Side end blot Regjeringens — fastholder den Fordring, at det farligste og saarlige Punkt i Landet først og fremmest dækkes. Jeg gaar saa vidt i saa Henseende, at jeg maa tilstaa, jeg ikke ret vel ser, hvad alt det Øvrige nytter til, dersom man undlader dette. Jeg ser saaledes ikke ret, hvad Nytte man kan gjøre Regning paa at faae af sin Flaade, naar den er udsat for den samme Skjæbne, som ramte vor Flaade i 1807, uden at der, vel at mærke, kan gjøres saa meget, som der den Gang blev gjort for at undgaa denne Skjæbne. Det forekommer mig, at den Flaade, vi bygge, da langt snarere vilde blive en Fristelse for Andre, der kunne trænge til at supplere deres egen Søstyrke, til at nappe den, eller i alt Fald kunde den blive en Grund til, at Vedkommende, som ikke egentlig havde Drang dertil, dog fandt, at det var rigtigt og forsvarligt at sikre den danske Flaade imod at falde i Hænderne paa Andre, altsaa Parallelen fra 1807 ført videre. For selv at kunne have Nytte af vor Flaade, maa vi først og fremmest være sikre paa, at vi have Tid til at faae Flaaden rustet; men jeg ser